

**รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย**
**The Effective Managerial Model for Graduate School of
Private Universities in Thailand**

ศาสตราจารย์ พ.ต.ต.ดร.เกียรติพงษ์ มีเพียร¹ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกอร บุญมี²
Prof.Pol.Maj.Dr.Keattipong Meepean¹ and Asst.Prof.Dr.Kanok-on Boonmee²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยและ 3) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารหรือตัวแทนบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย 40 แห่ง จำนวน 400 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตาราง Krejcie and Morgan และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษามีดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย เป็น การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยที่มีประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คือ การบริการวิชาการแก่สังคม การจัดการสู่ความเป็นสากล การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และหลักสูตร ตามลำดับ
3. รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ได้แก่ ทิศทางที่เน้นด้านการบริการวิชาการแก่สังคม การจัดการสู่ความเป็นสากล และการวิจัย ตามลำดับ

¹ ศาสตราจารย์ พ.ต.ต.ดร. ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต (ปร.ต.) ประธานหลักสูตรปริญญาเอก (สาขาการบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์หลักสูตร ปริญญาเอก บริหารธุรกิจคุณวุฒิบัณฑิต (บธ.ด.) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย,ประสิทธิผล,มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the management condition for graduate school of private universities in Thailand. 2) to analyze factors influencing to effective management for graduate school of private universities in Thailand. 3) to propose an effective managerial model for graduate school of private universities in Thailand. The population and samples being 400 administrators or representatives of graduate school for 40 private universities in Thailand selected by multi-stage random sampling for 196 persons. The research instrument being questionnaires, and research statistics used as Mean and Standard Deviatin (S.D.)

The research findings were

1.The management condition for graduate school of private universities in Thailand having effectiveness at much level.

2. Factors influencing to effective management for graduate school of private universities in Thailand as statistics significantly at 0.5 level being a factor of an academic service to society , a factor of management for universal , a factor of research , a factor of art and cultural preservation and a factor of curriculum respectively.

3. The effective managerial model for graduate school of private universities in Thailand having a model in the direction focusing on a factor of an academic service to society, a factor of management for universal, and a factor of research respectively.

Keywords : the management model for graduate school, effectiveness, and private universities in Thailand.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (2545 - 2559) เจตนารมณ์มุ่ง 1) พัฒนาชีวิตให้เป็น”มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพ 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเป็นนโยบายปฏิรูปการศึกษา ในปี 2550 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550)

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา เป็นกลไก สำคัญในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน และสร้างองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมผ่านระบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิต โครงสร้างพื้นฐาน และการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550)

การพัฒนาอุดมศึกษาไทยได้ก้าวหน้าไป ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงต้องเร่งพัฒนาต่อไป อุดมศึกษาไทยเป็นทั้งผู้รับและผู้ให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาค ด้วยหลักธรรมาภิบาล และหลักการ บริหารจัดการ (Governance and management) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนามหาวิทยาลัยและอุดมศึกษาในภาพรวม

กล่าวคือ หากสถาบันอุดมศึกษามีกลไกการ กำหนดทิศทางที่ดีและมีแผนกลยุทธ์ที่ดี พร้อมกับการขับเคลื่อน โดยการบริหารงานที่มี ประสิทธิภาพแล้ว ภารกิจของมหาวิทยาลัยก็ สำเร็จลุล่วงไปได้ บทบาทและความรับผิดชอบของ องค์การสูงสุดในที่นี้ คือ “สภามหาวิทยาลัย” มีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของสถาบัน และผลผลิตที่ดี (จรัส สุวรรณเวลา. 2551)

การจัดการเรียนการสอนระดับ บัณฑิตศึกษาของไทยที่ยังมีจุดอ่อนอยู่หลาย ประการด้วยกัน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ของการเรียน การสอนตั้งอยู่บนแนวคิดหลักที่ถือว่าสังคมเรา เป็นสังคมของผู้บริโภค (consumer society) มากกว่าเป็นสังคมของผู้สร้าง (productive society) จึงทำให้การศึกษาต้องรับสิ่งต่างๆของ ต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นชัดว่าใน ระบบการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ สนับสนุนการสร้างสรรคและค้นคว้าหาความรู้ ใหม่ ๆ ตามบทบาท พันธกิจ ที่จะทำให้เกิดการ เรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ กำหนด มหาวิทยาลัยเอกชนยังมีการแข่งขันสูง ระหว่างเอกชนกับรัฐ เอกชนกับเอกชน ซึ่งสิ่ง สำคัญ คือ เรื่องคุณภาพและมาตรฐานได้แก่ การ กำกับดูแลคุณภาพของ หลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษารวมถึง โครงสร้างหลักสูตร การ บริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คุณภาพ ของการเรียนการสอน คุณภาพ วิทยานิพนธ์ ที่ส่งผลต่อการเลือกที่จะศึกษาต่อของ นิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนด้วย ดังนั้นการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน การควบคุม

คุณภาพมาตรฐานการศึกษา กระบวนการวิจัย
มาตรฐานสู่ความเป็นสากลซึ่งเป็นเรื่องที่ต้อง
ดำเนินการก่อน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจแนวคิด
นักวิชาการ ตามบทบาทพันธกิจของบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย
จำนวน 40 แห่ง แล้วนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการบริหารงานบัณฑิตวิทยาลัยใน 9
ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการกำกับ
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านการวิจัย ด้าน
หลักสูตร ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล
ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านการทำนุบำรุง
ศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการบริการวิชาการแก่
สังคม และด้านการผลิตบัณฑิต เพื่อนำมา
วิเคราะห์ รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิต
วิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนที่
เป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการ
บัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนใน
ประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหาร
จัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
เพื่อค้นหาความรู้และความจริง โดยควบคุมตัว
แปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติช่วยวิเคราะห์และประมวล
ข้อสรุปเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) น้อย
ที่สุด (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549) ได้แก่
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
ผู้บริหารหรือตัวแทนบัณฑิตวิทยาลัยของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย จาก 40 แห่ง
คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยี
อีสเทิร์น มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษม
บัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยดา
ปี มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยชินวัตร
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
มหานคร มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
นานาชาติแอสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยนานาชาติ
เอเชีย-แปซิฟิก มหาวิทยาลัยเนชั่น (เดิมคือ
มหาวิทยาลัยโยนก) มหาวิทยาลัยปทุมธานี
มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยภาค
กลาง มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชธานี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น (ประเทศไทย)
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น
เอเชีย มหาวิทยาลัยเอเชียน และมหาวิทยาลัย
เอเซียอาคเนย์ จำนวน 400 คน การกำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ
มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-
610) โดยวิธีการเลือกแบบหลายขั้นตอน (Multi-
stage Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 196 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการ
สังเคราะห์ข้อมูลและแนวคิดทฤษฎี รวมทั้ง
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานะส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา
ตำแหน่ง และระยะเวลาการทำงานในบัณฑิต
วิทยาลัย

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการบัณฑิต
วิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scales) จำนวน
54 ข้อ ประกอบด้วย 9ด้านดังนี้ 1) ด้านโครงสร้าง
การบริหาร 2) ด้านการกำกับคุณภาพมาตรฐาน
การศึกษา 3) ด้านการวิจัย 4) ด้านหลักสูตร 5)
ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล 6) ด้าน

ความเป็นเลิศทางวิชาการ 7) ด้านการทำนุบำรุง
ศิลปะและวัฒนธรรม 8) ด้านการบริการวิชาการ
แก่สังคม และ 9) ด้านการผลิตบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
บริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล ทั้ง 9
ด้าน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 1.00 และ
ค่าความเชื่อมั่น 0.97

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากแบบสอบถามที่ตอบกลับ ทางไปรษณีย์ โดย
สอบถามถามผู้บริหารหรือตัวแทนบัณฑิตวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 196 คนซึ่งส่งกลับมาจำนวน
140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71.43

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์
โดยใช้โปรแกรมการคำนวณชุดค่าสถิติสำเร็จรูป
ด้วยคอมพิวเตอร์ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4
ตอนคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน
ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 “ศึกษาสภาพ
การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของ
มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย” ค่าสถิติที่ใช้
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) และการทดสอบความมี

นัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 50 หรือ 2.5 ของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

1. ถ้าค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่ได้จากการวิจัย (Observed value) กับเกณฑ์ (ร้อยละ 50 หรือ 2.5 ใน 5 Rating Scales) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ค่าเฉลี่ยนั้นสูงกว่าเกณฑ์ จะถือว่า ระดับการจัดการนั้นอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ถ้าค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่ได้จากการวิจัย (Observed value) กับเกณฑ์ (ร้อยละ 50 หรือ 2.5 ใน 5 Rating Scales) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยนั้นเท่ากับหรือใกล้เคียงกับเกณฑ์ จะถือว่า ระดับการจัดการนั้นอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. ถ้าค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่ได้จากการวิจัย (Observed value) กับเกณฑ์ (ร้อยละ 50 หรือ 2.5 ใน 5 Rating Scales) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ จะถือว่า ระดับการจัดการนั้นอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 “วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย” ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวส์ (Stepwise-Multiple Regression Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะรูปแบบในการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลทั้ง 9 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) สภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

ตารางที่ 1 ผลสภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ความคิดเห็น
1.ด้านโครงสร้างการบริหาร	4.32	0.74	ระดับมาก
2. ด้านการกำกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา	4.17	0.71	ระดับมาก
3.ด้านการวิจัย	4.24	0.79	ระดับมาก
4.ด้านหลักสูตร	4.34	0.86	ระดับมาก
5.ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล	3.97	0.92	ระดับมาก
6.ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.15	0.79	ระดับมาก
7.ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.75	0.88	ระดับมาก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ความคิดเห็น
8.ด้านการบริการ วิชาการแก่สังคม	3.93	0.75	ระดับมาก
โดยรวม	4.10	0.83	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D = 0.83) และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่าด้านที่สะท้อนสภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=4.34$, S.D = 0.86) ด้านโครงสร้างการบริหาร ($\bar{X}=4.32$, S.D = 0.74) และด้านการวิจัย ($\bar{X}=4.24$, S.D = 0.79) ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² _{adj}	SE _{est}	F	P
D X4	.685 ^a	.469	.465	.344	121.818	.00
D X4,X8	.737 ^b	.544	.537	.320	81.568	.00
DX4,X8,X2	.785 ^c	.616	.608	.295	72.830	.00
DX4, X8, X2, X5	.827 ^d	.684	.674	.269	72.981	.00
DX4, X8, X2, X5, X3	.863 ^e	.745	.736	.242	78.393	.00
DX8, X2, X5, X3	.861 ^f	.742	.734	.243	97.068	.00
D X8, X2, X5, X3, X7	.882 ^g	.779	.770	.226	94.197	.00
D X8, X5, X3, X7	.881 ^h	.776	.769	.226	116.701	.00
DX8, X5, X3, X7, X4	.887 ⁱ	.787	.779	.221	99.267	.00

R =.887 R² =.787 R²_{adj} =.779 SE_{est} = .221
F= 99.267 a =.778

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ ปรากฏว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย ที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คือ ด้านการบริการแก่สังคม (X8) ด้านการจัดการสู่ความเป็นสากล (X5) ด้านการวิจัย (X3) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (X7) และด้านหลักสูตร (X4) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .887 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²_{adj}) เท่ากับ .779 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

(SE_{est}) เท่ากับ .221 ตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถทำนายได้ร้อยละ 77.8

3) การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยมีรูปแบบ เน้นด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการจัดการสู่ความเป็นสากล และด้านการวิจัย ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยพบว่า การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยโดยรวมมีประสิทธิผลในระดับ มาก และควรประกอบด้วยปัจจัย 9 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (สุชาติ บางวิเศษ. 2553) ซึ่งพบว่าการบริหารจัดการหน่วยงานบัณฑิตวิทยาลัยควรมีครบใน 9 ด้าน คือ

1) ด้านโครงสร้างการบริหาร 2) ด้านการกำกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการวิจัย 4) ด้านหลักสูตร 5) ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล 6) ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ 7) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 8) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และ 9) ด้านการผลิตบัณฑิต และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไชยา ภาวะบุตร (2549) พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่เหมาะสมและเป็นไปได้

ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหาร 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านคณาจารย์ 4) ด้านนักศึกษา 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านวิทยานิพนธ์ และ 7) ด้านห้องสมุด โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย

2) ด้านการกำกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุเมธ แสงนาทร (2547) พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ โดยศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย ในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์จะต้องกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และของสถาบันอุดมศึกษาและ ได้กำหนดกลยุทธ์ที่นำมาเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้ คือด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ จะต้องมีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการระดับสูงของบัณฑิตวิทยาลัย สู่ความเป็นสากลของนานาประเทศ โดยการสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิจัยในบัณฑิตวิทยาลัย ได้มีโอกาสไปร่วมทำงานวิจัยในต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่าย การทำงานวิจัยร่วมกัน ประสานงานกับเอกชนให้มีส่วนร่วมในการสร้างพัฒนานักวิจัย ส่งเสริมให้มีการตั้งสถาบันวิจัย เพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพด้านการวิจัย ที่มีคุณภาพด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3) ด้านการวิจัย สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ชีษณุสรร สวัสดิวัตน์ (2550) ซึ่งพบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในประเด็น สำคัญของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ เรื่องคุณภาพของการศึกษา มีทั้งเรื่องที่เกิดขึ้นเอง และเรื่องที่เป็นไปตามข้อบังคับใหม่ของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เกี่ยวกับ บัณฑิตศึกษา ประเด็นปัญหาที่เห็นตั้งแต่แรกของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ เรื่อง คุณภาพของบทความวิจัย ที่ใช้เป็นเงื่อนไขการจบปริญญาเอก ซึ่งมหาวิทยาลัยระบุว่า นักศึกษาต้อง ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ จึงจะ ถือว่าสำเร็จการศึกษา สำหรับเรื่องของ บัณฑิตศึกษาไทย ปัจจุบันมีการแข่งขันกันมาก มีการเปิดหลักสูตรมากมาย ไม่เพียงมหาวิทยาลัย เดิมของรัฐเท่านั้น และยังรวมถึงมหาวิทยาลัย เอกชนที่มีเพิ่มมากขึ้น และหลายแห่งได้เปิด หลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษาแล้ว ทำให้ มหาวิทยาลัยของรัฐมีคู่แข่งมากขึ้นถ้ามองถึง บัณฑิตศึกษาโดยทั่วไป ต้องมองเรื่องคุณภาพ การศึกษาและคุณภาพงานวิจัยเป็นปัจจัยสำคัญ

4) ด้านหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิด ของ อุดลย์ วิริยเวชกุล (2541) พบว่า ประสิทธิภาพ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความแตกต่างจาก ประสิทธิภาพการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้น ดัชนีตัว บ่งชี้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาจารย์ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในเรื่องของความสามารถ และทักษะใน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีบัณฑิตวิทยาลัย เป็นหน่วยงานประสานงาน ควบคุมคุณภาพการ

เรียนการสอน การวิจัย และยังมีองค์ประกอบการบริหารงานระดับบัณฑิตศึกษา เช่น โครงสร้างการบริหารขององค์การ โครงสร้างหลักสูตร มีการ กำหนดอย่างชัดเจน ต้องอยู่ภายใต้เกณฑ์ มาตรฐาน ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยต้อง พิจารณาว่าการผลิตบัณฑิตศึกษา สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของสังคมหรือไม่ มี เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการค้นคว้าของนิสิต นักศึกษา หรือไม่

5) ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็น สากลสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุเมธ แสงนาทร (2547) พบว่า ความเป็นสากลของ บัณฑิตวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นยุคการศึกษาที่อยู่ใน สภาวะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) บัณฑิตวิทยาลัย ต้องยกระดับขึ้นสู่ความเป็นนานาชาติ ดังนั้น การ ยกมาตรฐานบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นสากล ต้อง ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนภาษาต่างประเทศให้ มากขึ้น จัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อความเป็น สากลมากยิ่งขึ้น

6) ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เกษม วัฒนชัย (2544) ซึ่งพบว่า การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็น การสร้างนักวิชาการ นักวิชาชีพ และผู้ชำนาญการ ชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษาที่สร้างคุณลักษณะทาง วิชาการ ต้องการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ต้องการ บูรณาการความรู้ที่ทันสมัยที่สุดในโลก ต้องการ เห็นความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งสถานศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องทำงานใกล้ชิดกับสภา วิชาการ และทำ group practice guidelines

ขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่อ้างอิงได้ในเชิงของคุณธรรม จริยธรรมและคุณภาพด้านการศึกษา ส่วนของ มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันการศึกษา จะต้องมีการ ประเมินการเรียนการสอน ผู้รับผิดชอบได้แก่ สภา วิชาการ กรรมการบริหารหลักสูตร และ กรรมการบริหารบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจำเป็นต้องมี คณะกรรมการเหล่านี้ประจำบัณฑิตวิทยาลัย และ จะต้องทำอะไรให้คณะกรรมการเหล่านี้มี เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยมีการเฝ้ามองว่าการบริหารจัดการ การศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมี คุณภาพอย่างไร จำเป็นต้องมีหน่วยงาน หรือ องค์กรด้านการศึกษาคอยศึกษาเปรียบเทียบด้าน ความเป็นเลิศทางวิชาการโดยพิจารณาจากการ บริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ว่า ระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะปริญญาเอกของ ไทยเป็นอย่างไร อยู่ระดับตรงไหนของโลก ซึ่ง จะต้องระวังในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานให้ มาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2543) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยใน สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความสำคัญยิ่งต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ มี หน้าที่หลัก คือสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้า ด้านวิชาการ ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษา อุดมคติของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัย คือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการ (academic excellence) ความมีอิสระเสรีทาง วิชาการ (academic freedom) และความ ทัดเทียมในโอกาสทางการศึกษา ระดับ บัณฑิตศึกษา และจะเป็นสิ่งที่วัดสถานภาพของ

มหาวิทยาลัยและ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีการ พัฒนาหลักสูตร การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา พัฒนาอาจารย์และวิทยาการที่ก้าวหน้า ทันสมัย สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถ แข่งขันในระดับนานาชาติได้

7) ด้านการทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิชณสุร สวัสดิวัตน์ (2550) พบว่าบทบาทของบัณฑิต วิทยาลัยในประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คือ เรื่องคุณภาพของ การศึกษา ทางด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้มองเห็นจุดเด่นของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การเพิ่มนักศึกษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จะต้องพัฒนาระบบการทำงาน และ เจ้าหน้าที่ ต้องให้มีความคล่องตัว ในด้านภาษาต่างประเทศ รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านสื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยรวมทั้งวัฒนธรรมของ ประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน 10 ประเทศ ตามกฎบัตรของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีผล บังคับในปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

8) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม สอดคล้องกับ มาตรฐานของ ทบวงมหาวิทยาลัย (2542) ซึ่งกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษาไว้ ดังนี้ คือ การศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนา คนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนา องค์กรความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นฐานสำคัญในการ เพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนการ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงให้กับ

ประเทศต่อไป ซึ่งในระยะที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับบ้านเมือง และเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทในการชี้นำสังคมมาโดยตลอด สังคมโดยทั่วไป ได้ให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ประชาชนและองค์กรต่างๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไขด้วยวิชาการและปัญญา ความคาดหวังของสังคมและความรับผิดชอบในภารกิจที่มีอยู่ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายาม อย่างเต็มที่ ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนและรักษาความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ตลอดไป

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คือ 1) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม 2) ด้านการจัดการสู่ความเป็นสากล 3) ด้านการวิจัย 4) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) ด้านหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อการผลิตบัณฑิต ซึ่งสะท้อนถึงความมีประสิทธิผลของการบริหารจัดการสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลสำหรับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะครั้งนี้ในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. **ข้อเสนอแนะทั่วไป** ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์คือ

1) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัย ควรมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงให้กับสังคมในประเทศต่อไป ซึ่งในระยะที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทย มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับบ้านเมือง และเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทในการชี้นำสังคมมาโดยตลอด สังคมโดยทั่วไป ได้ให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ประชาชนและองค์กรต่างๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไขด้วยวิชาการและปัญญา

2) ด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล

บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัย ควรมีวิสัยทัศน์ในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานของกระบวนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ทันสมัยและเป็นสากล โดยเน้นความก้าวหน้าและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ให้มากขึ้น โดยบัณฑิตวิทยาลัยต้องยกระดับตัวเองขึ้นสู่ความเป็นนานาชาติ ทั้งนี้การยกมาตรฐานบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นสากล ต้องส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนภาษาต่างประเทศให้

มากขึ้น จัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อความเป็น
สากลมากยิ่งขึ้น

3) **ด้านการวิจัยบทบาทของบัณฑิต**
วิทยาลัย ควร กำหนดให้มีการสนับสนุน
งบประมาณเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยอย่าง
จริงจังโดยทั่วถึง แบบยั่งยืน โดยเฉพาะในเรื่อง
คุณภาพของงานวิจัย ที่ใช้เป็นเงื่อนไขการจบ
ปริญญาเอก ซึ่งมหาวิทยาลัยระบุว่า นักศึกษาต้อง
ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ จึงจะ
ถือว่าสำเร็จการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) **ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและ**
วัฒนธรรม ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องบทบาท
ของบัณฑิตวิทยาลัยให้มีการสนับสนุนส่งเสริม
โครงการหรือกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปะและ
วัฒนธรรมไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีนโยบาย
บูรณาการศิลปะวัฒนธรรมของชาติกลุ่มสมาชิก
ประชาคมอาเซียนเพื่อเพิ่มศักยภาพในความ
ร่วมมือระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น โดยการรับจำนวน
นักศึกษาต่างประเทศในภูมิภาคให้มากขึ้น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาจากกลุ่มประเทศ
สมาชิกประชาคมอาเซียน 10 ประเทศ

2) **ด้านหลักสูตร**ควรมีการศึกษาวิจัย
ในเรื่องบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัย ในการกำหนด
โครงสร้างหลักสูตรให้ชัดเจน อยู่ภายใต้เกณฑ์
มาตรฐาน ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือ
ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยต้องพิจารณาว่า
การผลิตนักศึกษา สามารถสนองตอบต่อความ
ต้องการของสังคมได้หรือไม่ มีเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการค้นคว้าของนิสิต นักศึกษา
เพียงพอหรือไม่

3) **ด้านการกำกับคุณภาพมาตรฐาน**
การศึกษาควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องบทบาทของ
บัณฑิตวิทยาลัย ในการกำหนดกลยุทธ์เรื่อง
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับ
นโยบายของรัฐบาล และของสถาบันอุดมศึกษา
โดยการกำหนดกลยุทธ์ที่นำมาเป็นแนวปฏิบัติได้
และต้องมีการสร้างเครือข่ายมาตรฐานทาง
วิชาการระดับสูงของบัณฑิตวิทยาลัย สู่ความเป็น
สากลของนานาชาติด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2544). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2551). **ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชัชมนุสร สวัสดิวัฒน์. (2550). **The Melody of Life**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2549). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542). **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : ทบวงฯ (สำเนา).
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4**. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2543). **จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษไทย: รวมบทบรรยายและบทความ**. พิมพ์ครั้งที่
3. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุชาติ บางวิเศษ. (2553). **ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเมธ แสงนาทร. (2547). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ภาคเหนือ
ตอนล่าง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ.
2551- 2565)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- อดุลย์ วิริยะเวชกุล. (2541). **สะท้อนแนวความคิดการศึกษาไทย : ปัจจุบันและอนาคต**. กรุงเทพฯ : เจริญดี
การพิมพ์.
- _____ . (2548). **การพัฒนามหาวิทยาลัยไทย : กรณีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (การอุดมศึกษา
ปริทัศน์ ๕)**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.